

MISTÄ PUHUMME?

- Puhumme seksuaalisuudesta, seksuaaliterveydestä, seksuaalioikeuksista, seurustelusta, parisuhteesta, Suomen lakiin liittyvistä asioista, väkivallasta ja raskauden ehkäisystä.
- Seksuaalisuudesta puhuminen ei ole seksin tekemisen opettelua!

Lähteet: Väestöliitto monikulttuurikeskus <http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/tietoa-monikulttuurisuudesta/aineistot/muut-julkaisut/> ; Jussi Aaltonen, Turvataitoja nuorille (2012);

Kaija Lajunen, Minna Andell ja Mirja ylenius-Lehtonen, Tunne ja Turvataitoja lapsille (2015),

Riitta Ala-Luhtala , Päivi Hoffrèn ja Sirpa Valkama-Hietamäki

jamk.fi

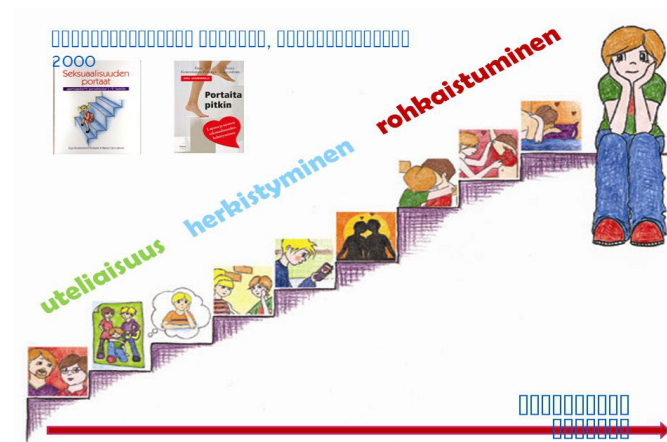

MITÄ ON SEKSUAALISUUS?

SEKSUAALISUUS

- Seksuaalisuus on keskeinen osa ihmisyyttä kaikissa elämän vaiheissa, ja se käsittää sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuoliroolit, seksuaalisen suuntautumisen, erotiikan, mielihyvän, seksuaalisuhteet ja lisääntymisen.
- Seksuaalisia kokemuksia ja seksuaalisuuden ilmenemismuotoja ovat ajatukset, fantasiat, halut, uskomukset, asenteet, käyttäytyminen, seksuaalisuuden harjoittaminen.
- Seksuaalisuus on tärkeä lähes kaikille ihmisille.

Seksuaalioikeudet (WHO 2014)

Kaikilla on oikeus:

- Hyvään terveyteen/seksuaaliterveyteen
- Tietoon seksuaalisuudesta
- Kehon koskemattomuuteen
- Kumppanin valintaan
- Päätökseen, tekeekö seksiä vai ei
- Yhteiseen tahtoon perustuviin seksuaalisiin suhteisiin
- Päätökseen, haluaako mennä naimisiin
- Päätökseen, haluaako lapsia
- Tavoitella turvallista ja nautinnollista seksuaalielämää

Seksuaalioikeudet

- Myös vammaisilla ihmisillä on yhtäläiset seksuaalioikeudet.
- Heillä on myös oikeus suojeluun/suojautumiseen seksuaaliselta väkivallalta ja hyväksikäytöltä.
- Vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksien kunnioitus ei aina ole ollut itsestään selvää.

Lasten seksuaalioikeudet

Lapsella on oikeus

- koskemattomuuteen.
- yksityisyyteen.
- tietoon.

Seksuaalinen suuntautuminen

- 90% ihmisistä on heteroseksuaaleja.
- Noin 10% ihmisistä on homoseksuaaleja (homo, lesbo, bi).
- Homoseksuaaleja on kaikissa maailman maissa ja kansoissa.
- Suomen laki sallii homoseksuaaliset suhteet.
- Rekisteröidyt suhteet

Muita sukupuolikäsityksiä

Transsukupuolisuus – henkilö on syntynyt mieheksi, mutta kokee olevansa nainen. Tai on syntynyt naiseksi, mutta kokee olevansa mies.

Intersukupuolisuus – henkilöllä on naisen ja miehen sukuelimet tai ei selvästi kumpaakaan.

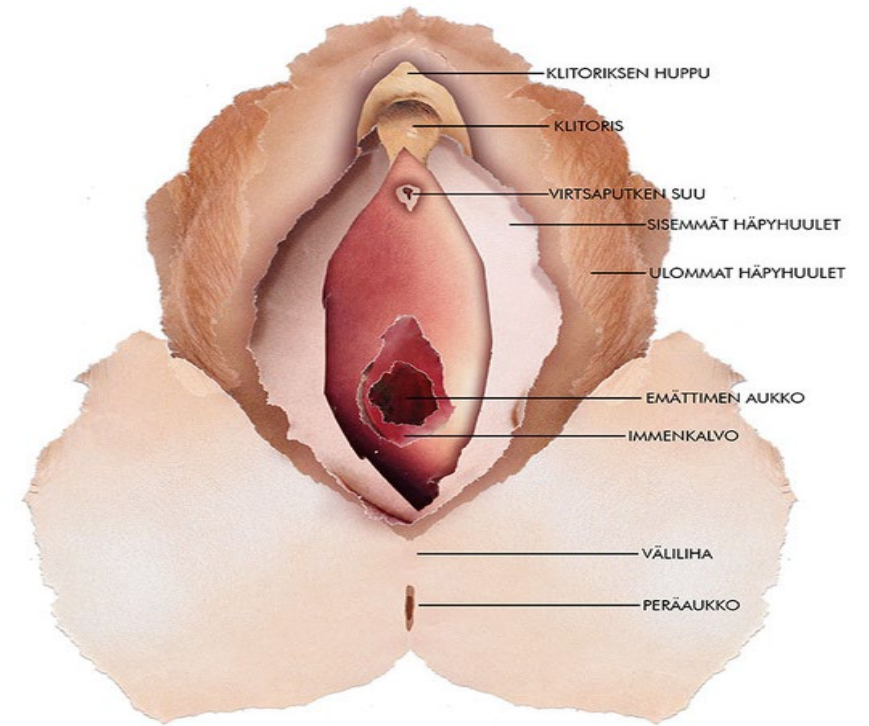
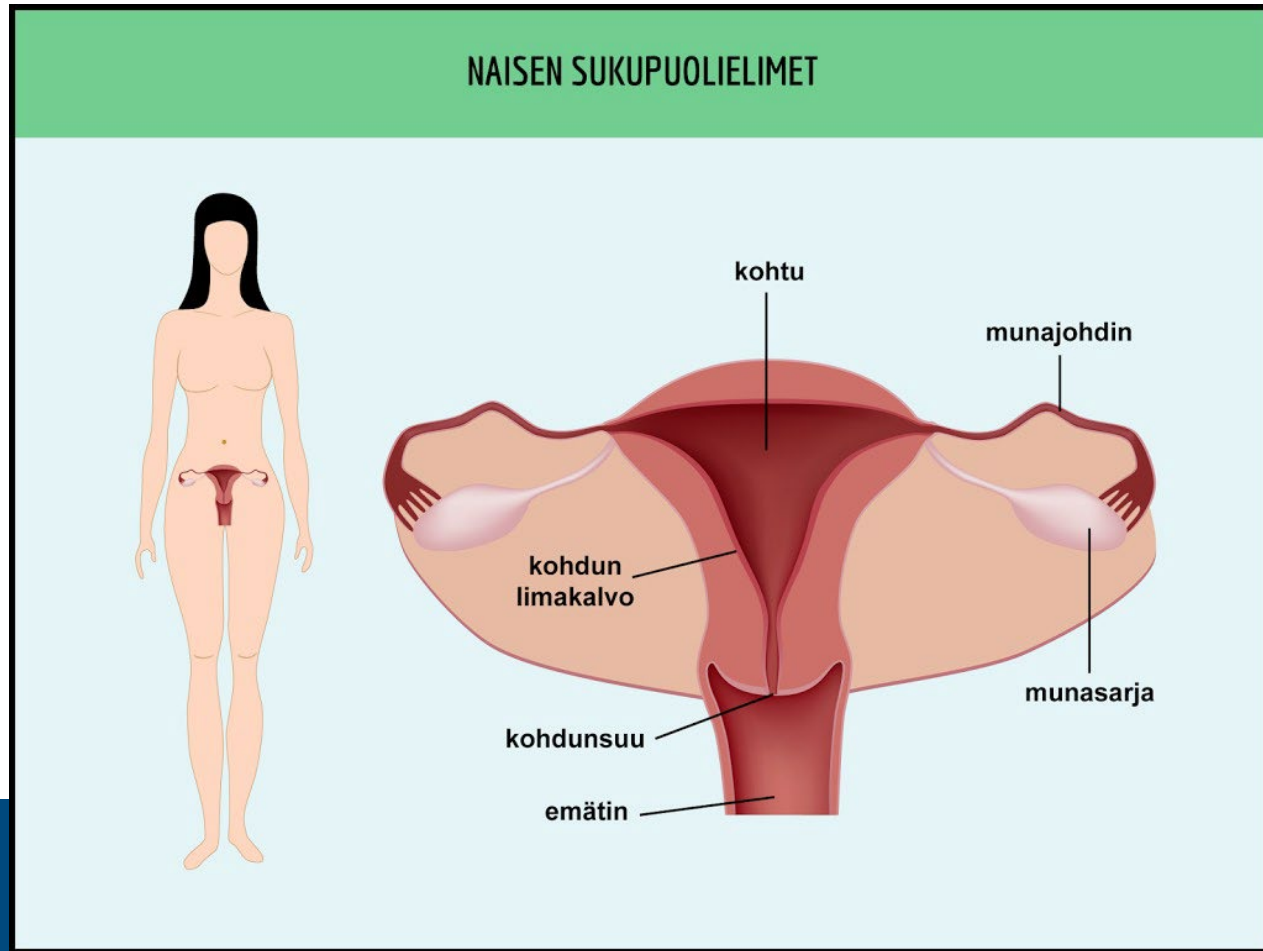

Ihmisen anatomia

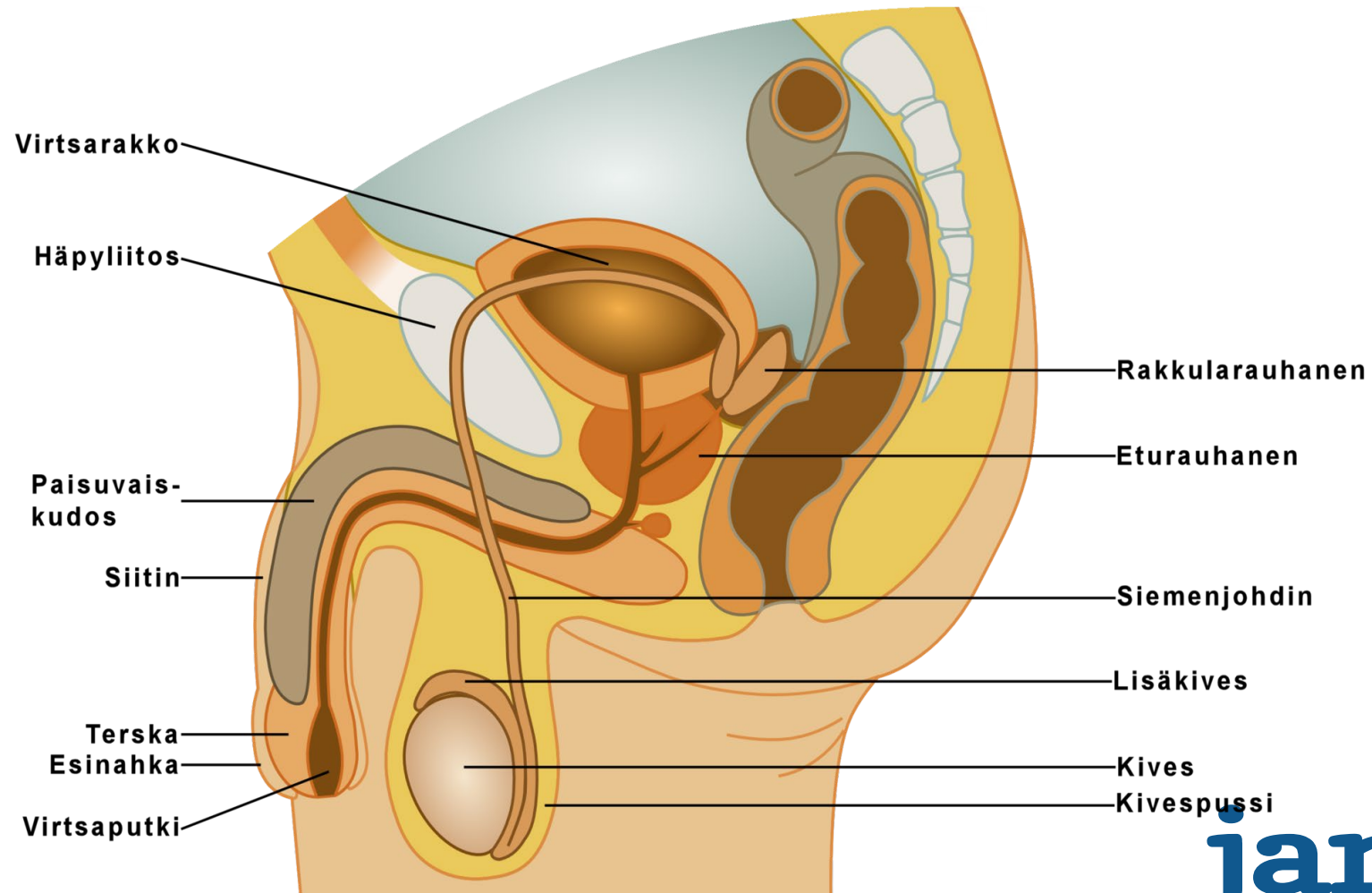
- Jokaisen keho on erilainen.
- Sukupuolielimet ovat kaikilla erilaiset (ks.kuvat).
- Nainen ei aina vuoda verta ensimmäisessä yhdynnässä.
- Kaikilla tytöillä ei ole immenkalvoa.
- Erektio tarkoittaa, että penis jäykistyy.
- Naisen emätin kostuu.

Naisen sukupuolielimet

Miehen sukupuolielimet

Masturbaatio/Itsehyväily on oman seksuaalisuuden toteuttamista

- On luonnollista ja normaalia.
- Sitä voi tehdä nainen yksin tai mies yksin omassa rauhassa.
- Auttaa rauhoittumaan, jos ei ole kumppania.

Itsetyydytys

- Itsetyydytys on keino oppia nauttimaan omasta kehosta sekä sen avulla voidaan turvallisesti tutustua omaan henkilökohtaiseen seksuaalisuuteen ja sen eri kerroksiin, kuten fantasioihin, emootioihin ja fysiologisiin reaktioihin.
- Oman kehon hahmottamisessa ja seksuaalisten mielikuvien kehittämisessä itsetyydytyksellä on oma tärkeä merkityksensä.
- Kun omasta seksuaalisuudesta osaa nauttia itsensä kanssa, osaa siitä mitä todennäköisemmin nauttia myös kumppanin seurassa.

Seksi

- On toimintaa.
- Aina niin, että he, jotka seksiä tekevät, haluavat sitä itse ja niillä tavoilla, jotka molemmat hyväksyvät.

Jokaisella on oikeus sanoa **EI!**

- Molempien pitää haluta seksiä.
- Ketään ei saa painostaa tai pakottaa seksiin.
- Jos et halua seksiä, sano **EI!**
- Sekä nainen että mies voivat sanoa **EI** milloin vain.
- Raiskaus (seksiin pakottaminen) on rikos.
- Seksiin pakottaminen on rikos myös avioliitossa.

Seksi

- Milloin seksistä tulee hyvää?
- Voiko seksi olla muutakin kuin yhdyntä?
- Kummalle sukupuolelle seksi on tärkeämpää?

Seksin tekeminen

- Nuoret kehittyvät omassa tahdissa ja kehitystä ei ole tarpeellista kiirehtiä.
- On tärkeä tietää, että seksuaalinen kiihottuminen ei ole kehotus seksin harrastamiseen.
- Kiihotuksen herättämästä mielihyvän tunteesta voi nautiskella kiireettömästi ilman, että etenee yhdyntään saakka.
- Vaikeudet kiihottua ovatkin usein yhteydessä siihen, että seksi on aloitettu ennen kuin siihen ollaan riittävän kypsiä.
- Mikäli halua seksuaaliseen kanssakäymiseen ei ole, ei siihen tule ryhtyä.
- Seksiin liittyvissä asioissa edetään hitaamman kumppanin ehdoilla.

Kouluterveyskysely (2015)

- Tuoreimman kouluterveyskyselyn mukaan peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisista 54 %, lukiolaisista 71 % ja ammattiin opiskelevista 83 % oli suudellut suulle.
- Kouluterveyskyselyn mukaan **82 % peruskoululaisista ei ole ollut vielä yhdynnässä.**
- Myöskään lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista 63 % ja ammattiin opiskelevista 40 % ei ollut yhdyntäkokemuksia.
- Yhdyntöjen aloittamisen keski-ikä luullaan virheellisesti olevan usein 14–15 vuotta, vaikka todellisuudessa se on **huomattavasti myöhäisempi.**
- **Suurimmalla osalla peruskouluikäisistä yhdynnät eivät kuulu elämään.**
- Nuori kokee ensimmäisen yhdyntänsä noin neljä vuotta ensimmäisen suutelun jälkeen, **tytöt keskimäärin 17 ja pojat 18 vuoden iässä.**
- Nuorten ensimmäiset yhdynnät tapahtuvat usein vakituisiksi koetuissa seurustelusuhteissa.
- Vielä on kuitenkin nuoria, jotka haluavat kokea ensimmäisen yhdyntänsä vasta avo- tai avioliitossa.

Suojaikäraja

- **Suojaikäraja on 16 vuotta!**
- Suomen laki kieltää seksin alle 16-vuotiaan kanssa.
- Perheessä suojaikäraja on 18 vuotta.

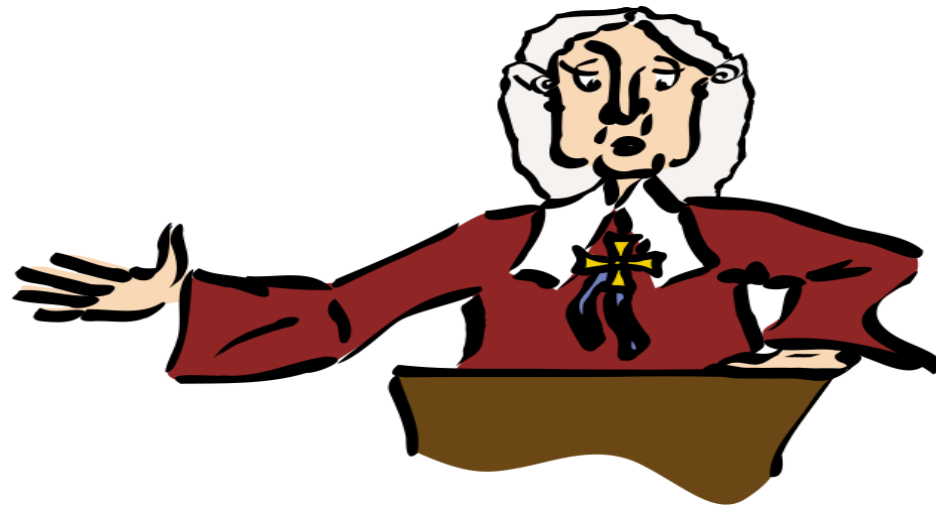
Suomen laki ja seksi

- Laki kieltää seksin tai koskettelun ilman lupaa.
- Naiset pukeutuvat katseita ei kosketusta varten.
- Fyysisiä rajoja loukkaava häirintä: on esimerkiksi koskettelua, hiplaamista, käsiksikäymistä ja lähentelyä.
- Koulun ruokajono ja rappuset sekä bussit ovat tyypillisesti paikkoja, joissa nuoret kokevat fyysistä häirintää ja ahdistelua.

Parisuhteesta...

- Voi asua yhdessä toisen kanssa, vaikka ei ole naimisissa.
- Yhdessä asumisesta pitää sopia yhdessä.
- Naimisiin saa mennä 18-vuotiaana.
- Avioeron saa, jos mies tai nainen sitä haluaa.
- Avioeron saa, vaikka toinen ei sitä halua.

Osia Suomen Avioliittolaista

(I OSA (16.4.1987/411) AVIOLIITON SOLMIMINEN JA PURKAMINEN 1 LUKU [\(16.4.1987/411\)](#))

- Puolisot ovat keskenään yhdenvertaiset.
- Avioliittoon ei saa mennä alle kahdeksantoistavuotias. Oikeusministeriö voi kuitenkin erityisistä syistä antaa kahdeksaatoista vuotta nuoremalle luvan mennä avioliittoon.
- Kukaan ei saa mennä avioliittoon, jos hänen aikaisempi avioliittonsa on vielä voimassa.
- Sisarukset ja puolisisarukset eivät saa mennä keskenään avioliittoon.

Seurustelu

- Suhtautuminen seurusteluun on **kulttuuri-, aika- ja uskontosidonnaista**.
- Tutkimusten mukaan nuorille tärkeää seurustelussa ovat **läheisyys, turva, luottamus, hyvä seura ja seksuaalisuuden opettelu**.
- **Turvallisuus** on tärkeä tekijä seurustelusuhteessa.
- Internet on luonnollinen foorumi ihastua ja löytää seurustelukumppani.
- Jotkut saattavat kokea ihastumisen netissä jopa aidommaksi, koska ulkonäköpaineet eivät rajoita tutustumista.
- **Internet pitää sisällään myös vaaroja!**

Seurustelusta

- Seurustelulla tarkoitetaan kahden toisistaan pitävän ihmisen välistä läheistä suhdetta ja oikeaa seurustelun aloittamisikää ei ole.
- Hellyys on suuressa osassa seurustelua ja rakkautta, eikä hellyyden osoittamisen tarvitse johtaa seksuaalisiin ajatuksiin tai tekoihin.
- Toista voi halata, kävellä käsi kädessä ja viettää yhdessä aikaa.
- Seurustelun aloittaminen voi olla vaikeaa, jos ihastuksen kohdetta on vaikea lähestyä.

- Seksiä ei kannata aloittaa ennen kuin kokee olevansa siihen valmis. Niin tärkeällä asialla ei todellakaan kannata kiirehtiä.
- Ensimmäisen yhdyntä on ainutkertainen tapahtuma. Sitä ei saa enää koskaan koettua uudelleen ja siksi kannattaakin olla varma, kenen kanssa siihen ryhtyy ja että sitä todella haluaa.
- Itse tilanteeseen liittyy paljon odotuksia ja jälkeinpäin voi tulla tunne, että tässäkö se nyt sitten olikin.
- Ennen ensimmäistä kertaa on hyvä tutustua toisen vartaloon ja läheisyyteen.

Kysymyksiä seurustelusta:

- Mitä seurusteluun kuuluu?
- Mitä siihen ei kuulu?

Parisuhteen vaiheita

- Rakastumisen ensihuuma. Rakkauden eri muodot!
- Sen jälkeen harjoitellaan itsenäisyyttä parisuhteessa sekä toisen hyväksymistä todellisena ihmisenä.
- Arkipäivän asioista saattaa syntyä riitoja.
- Piirteet, jotka alussa tuntuivat toisessa kiinnostavilta, voivat alkaa ärsyttämään.
- Kiusaus muuttaa toista mieleisekseen saattaa kasvaa suureksi.
- Emme voi muuttaa toista oman mielen mukaiseksi. Vaarantaa tasavertaisen kumppanuuden ja kunnioituksen rakentumisen.

Parisuhteen vaihteita...

- Parisuhteen kannalta on olennaista, että molemmat pystyvät keskustelemaan omista toiveistaan, tunteistaan ja unelmistaan.
- Vaikka oma kumppani tuntuisi kuinka läheiseltä, hän ei ole ajatustenlukija.
- On tärkeää opetella kuulemaan toisen tunteuksia ja välttää niiden ottamista kritiikkinä tai epäluottamuslauseina.
- Toista ja itseään kunnioittavalla puhumisella voidaan oppia ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti ja riitelemään turvallisesti.

Seurustelusta

- Miehenä ja naisena eläminen edellyttää vuorovaikutustaitoja sekä itsensä arvostusta.
- Vuorovaikutuksessa ilmaisemme omia tunteita ja ajatuksia toisillemme sekä pystymme kuuntelemaan toisen ajatuksia ja tunteita.
- Vuorovaikutustaitojen avulla kykenemme huolehtimaan ihmissuhteiden turvallisuudesta (silmiin katsominen, oma reviiri ja kosketukset).
- Jokainen itse määrittelee miten tärkeäksi seksuaalisuus hänen elämässään muodostuu, ja sen merkitys voi vaihdella elämän aikana.

Seurustelun pelisäännöt

- Kunnioita toista ja itseäsi.
- Sopikaa yhdessä, mitä teidän seurusteluunne kuuluu ja mitä ei kuulu.
- Älä oleta toisen puolesta. Muista, että toinen ei lue ajatuksiasi tai välttämättä tiedosta tunteitasi – kerro niistä ääneen.
- Ole rehellinen.
- Molemmilla on oikeus omiin ystäviin, harrastuksiin ja omaan aikaan.
- Raskauden ehkäisystä huolehditaan yhdessä.
- Älä juoruile toisen asioista, edes suhteen päättymisen jälkeen.
- Kysy, jos koet olosi epävarmaksi – älä luule toisen puolesta mitään.
- Väkivalta on kaikissa muodoissaan väärin.
- Älä painosta tai pakota itseäsi tai toista mihinkään.
- Jos rakkaus loppuu tai jostain syystä haluat päättää seurustelun, kerro se toiselle.
- Lopeta suhde ennen kuin aloitat uuden.
- Älä kosta toiselle suhteen päättymistä, älä kiusaa tai häiriköi. Molemmilla on oikeus päättää seurustelusuhteestaan.

Harjoitus: Kyllä ja ei -jana:

- Seurustelukumppanin kanssa on tärkeää voida puhua kaikesta
- Naiset pettävät kumppaneitaan useammin kuin miehet
- Mies, joka ei halua seksiä on outo
- Voiko pojat leikkiä nukeilla?
- Saako mies itkeä/esittää tunteita?
- Mies on yhtä hyvä lastenhoitaja kuin nainen
- Mies on perheen pää
- Naiset ja miehet ovat tasa-arvoisia

Case -esimerkki

”Hei. Viime viikonloppuna tutustuin yhteen poikaan juhlissa. Tiesin hänet jo aiemmin, sillä hän on perhetuttu ja olen ollut vähän ihastunut häneen. Hän tuli juttelemaan ja päädyimme makuuhuoneen puolelle. Ensin poika suuteli minua, mikä tuntui ihan hyvältä, mutta äkkiä hän painoi minut sängylle ja alkoi riisua housujani. Tämä pelästytti minut ja pyysin häntä lopettamaan. Hän ei kuitenkaan lopettanut vaan sanoi, että olin itse houkutelut hänet sinne enkä voi jättää nyt kesken. Jotenkin lamaannuin enkä päässyt tilanteesta pois enää. Tapahtuman jälkeen menin kotiin nopeasti ja oloni tuntui likaiselta. Edelleen tuntuu ikävältä ja minua itkettää kovasti. En voi kertoa vanhemmilleni, sillä jos he tietäisivät, kävisi minun huonosti. Oliko tämä raiskaus? Olin itse kuitenkin ihastunut poikaan ja halusin kovasti ensin lähelle häntä. Oliko tapahtunut omaa syytäni? Hävettää.” (Karla et al. 2009.)

- Mitä ajatuksia tarina herätti?
- Oliko kyseessä raiskaus?
- Miten pojan olisi pitänyt toimia?
- Olisiko tytön pitänyt toimia jotenkin toisin?

-
- Mistä tietää, että toinen haluaa seksiä?
 - Mistä voi huomata, ettei toinen haluakkaan seksiä ?
 - Mistä huomaat, jos seksi satuttaa toista?

Seksuaalinen väkivalta

Seksuaalinen häirintä ja väkivalta on rikos.

ILMAN LUPAA

- intiimialueita **EI SAA** koskea.
- **EI SAA** nimitellä seksuaalisesti, huoritella.
- **EI SAA** ehdotella seksiin viittaavia asioita.

Seksuaalisuutta loukkaava väkivalta

- On tärkeä ymmärtää, että uhrin oma toiminta ei tee koskaan hänestä syyllistä seksuaaliseen väkivaltaan.
- Seksuaalista itsemääräämisoikeutta ei vähennä alkoholin nauttiminen, rohkea pukeutuminen tai mikään muukaan ulkoinen tekijä.
- Vastuu on aina tekijällä!

Seurusteluväkivalta

Väkivalta parisuhteessa on muutakin kuin lyöntejä, potkuja tai kuristamista:

- Henkinen väkivalta
- Seksuaalinen väkivalta
- Taloudellinen väkivalta: estää toista saamasta töitä tai pitämästä työpaikkaansa • kontrolloi toisen rahoja kuin omiaan • tekee suuret yhteiset päätökset yksin
- Uskonnollinen väkivalta: • uskonnollisilla säännöillä kiristäminen, pelottelu tai painostaminen • pakottaminen uskonnollisiin sääntöihin

Mustasukkaisuus ei ole merkki välittämisestä!

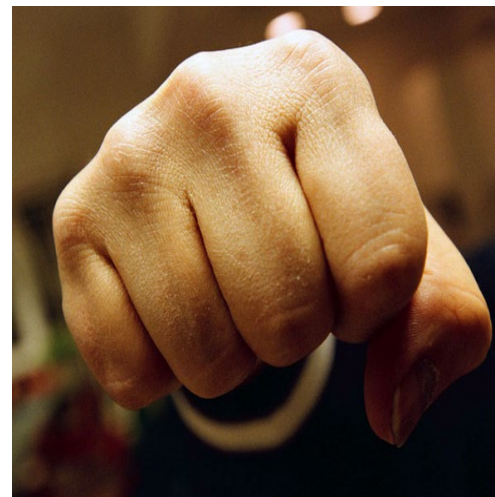
- Kumppani pyrkii kontrolloimaan toisen elämää: keitä toinen tapaa, kenen kanssa hän puhuu, minne hän menee ja milloin sekä katsoo luvattu toisen kännykkää.
- Toistuva mustasukkaisuus on usein varoitusmerkki alkavasta parisuhdeväkivallasta.
- Kontrolloivan käytöksen ja uhkauksien on havaittu enteilevän väkivaltaista käyttäytymistä.

Jos on joutunut kokemaan väkivaltaa

Väkivallan uhri:

- Väkivalta ei ole syytäsi.
- Kukaan ei voi pakottaa toista väkivallan käyttöön.
- Se on aina tekijän oma valinta.
- Kerro asiasta jollekin.
- Älä jää asian kanssa yksin.
- Hae apua. Väkivalta ei lopu itsestään. Todennäköisesti se vain pahenee ajan myötä.
- Suunnittele, kuinka voisit lisätä turvallisuuttasi

Seksuaalinen väkivalta

- **Jos sinä olet kokenut seksuaalista väkivaltaa, ota yhteyttä terveydenhuoltoon, poliisiin, lääkäriin tai opettajaan! Kaikki viranomaiset auttavat!**
- Suomessa jokaisella on oikeus saada apua.

Ympärileikkaus=sukuelinten silpomista

TYTTÖJEN ympärileikkaus on rikos.

Tytön ympärileikkaus on seksuaalista väkivaltaa.

Ympärileikattu nainen voi hakea apua lääkäriltä tai hoitajalta terveyskeskuksesta.

POIKIEN ympärileikkaus on Suomessa sallittu, jos äiti ja isä molemmat haluavat sitä.

Toimenpide ei saa aiheuttaa lapselle kipua.

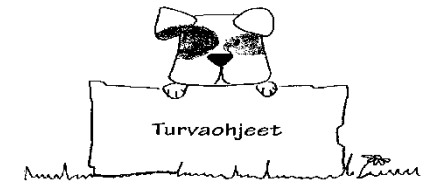
Sen voi tehdä yksityinen lääkäri.

Mitä turvataidot ovat?

Taitoa puolustaa itseä ja laittaa rajoja, mm.

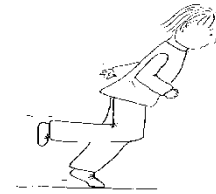
- El-sanan sanomista
- Kieltäytymistä
- Oman tahdon ilmaisemista
- Rajojen laittamista sanallisesti (esim. kovan äänen käyttö) tai fyysisesti (esim. työntäminen)
- Uhkaavasta tilanteesta pois lähtemistä
- Tarvittaessa avun pyytämistä

Sano Ei

Poistu

Kerro luotettavalle aikuiselle

Suomessa saatat kohdata alastomuutta tai pornoa

Porno on näyteltyä seksiä ja ”teatteria”

- ei ole sama kuin seksi.
- ei ole pakko katsoa.

SUOJAA PIENTÄ LASTA!

jamk.fi

Pornon vaarat!

- Osa nuorista jää pornoon koukkuun.
- Riippuvuus pornosta voi vaikeuttaa kumppanin kohtaamista ja läsnäoloa seksuaalisessa kanssakäymisessä.
- Jos kiihottuminen käynnistää nuoren pään sisällä automaattisesti pornoesityksen, hän ei ehkä ole enää riittävästi läsnä tilanteessa, mikä vaikeuttaa omien ja toisen rajojen huomioonottamista.
- Porno voi luoda nuorelle suhteettomia seksiin ja seksuaalisuuteen liittyviä paineita sekä asettaa kohtuuttomia odotuksia itseä ja kumppania kohtaan.

Lapsen saaminen ja hedelmättömyys

- Yhdyntä voi johtaa raskauteen, jos ei käytä ehkäisyä.
- Raskaudesta ovat aina vastuussa molemmat, mies ja nainen.
- Joskus raskaus ei ala, vaikka molemmat haluavat lapsen.
- Hedelmättömyys voi johtua naisesta tai miehestä.
- Hedelmättömyyttä voidaan usein hoitaa.

Raskauden ehkäisy

- kummankin velvollisuus. Miehen ja naisen.
- että ei tule raskauksia silloin kun ei halua.
- kondomit estävät sairauksien leviämisen (esim. hiv ja aids, klamydia, kuppa, tippuri). Sukupuolitaudit voivat olla myös oireettomia.
- Kondomit eivät kuitenkaan ole 100% varmoja ehkäisyvälineitä.
- kondomeja saa ostaa kioskeista, kaupoista, apteekeista.

jamk.fi

Raskauden ehkäisy

- Naiset saavat ehkäisyyn terveyskeskuksesta perhesuunnitteluneuvolasta tai koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta ja heillä on siihen oikeus.
- Ensimmäiset ehkäisyvälineet saadaan maksutta. Muuten ehkäisyvälineet ostetaan reseptillä apteekista. Ehkäisyvälineiden maksuttomuus voi vaihdella paikkakunnittain.
- Ehkäisyvälineitä ovat kondomin lisäksi esim. ehkäisypillerit, kierukka ja olkavarteen pistettävät kapseli/kapselit.
- Jälkiehkäisypillerin saa apteekista ilman reseptiä.
- Sekä nainen että mies voivat saada sterilisaation, jos ei halua enää lapsia.
- Sterilisaatio suoritetaan aina sairaalassa.

jamk.fi

Mitä sukupuolitaudit eli seksitaudit ovat?

- Sukupuolitaudeiksi eli seksitaudeiksi sanotaan joukkoa bakteerien, virusten ja alkueläinten aiheuttamia tauteja, jotka tarttuvat pääasiassa tai suureksi osaksi seksikontaktissa.
- Sellaisia ovat esimerkiksi klamydia, kondylooma, sukuelinherpes, kuppaa, tippuri, HIV-infektio.
- Hyvä muistaa, että sukupuolitaudit voivat olla oireettomia.

Miten seksitaudit tarttuvat?

- Taudit tarttuvat suojaamattomassa seksissä limakalvojen sekä rikkoutuneen ihon kosketuksessa.
- Tartunta voi tapahtua yhdyntätavasta riippuen terskan, emättimen, peräsuolen tai suun limakalvolle.
- Koko yhdyntän aikana paikallaan pysynyt kondomi suojaa useimmilta tartunnoilta

Tuplaehkäisy on paras tapa ehkäistä sekä raskautta että seksitauteja.

Paivi Hoffrén

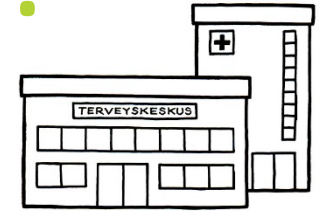
jamk.fi

Seksitaudit

- Seksitaudit eivät tartu uimahallin vedestä, saunan lauteilta tai WC-istuimesta.
- Alkoholien ja muiden päihteiden käyttö altistaa riskikäyttäytymiselle ja lisää sukupuolitautilien vaaraa.
- Seksin turvallisia muotoja ovat halaaminen, koskettaminen, suukottelu ja sukuelinten hyväily käsin.

Milloin ja mihin tutkimuksiin sekä hoitoon?

- Kaikki seksitaudit voivat olla aluksi oireettomia.
- Tutkimuksiin on syytä hakeutua pienenkin epäilyn herätessä ja jos on ollut suojaamattomassa seksikontaktissa muun kuin vakituisen kumppanin kanssa.
- Oireita voivat olla kirvely virtsatessa tai virtsaamisvaikeudet, poikkeava vuoto virtsaputkesta tai emättimestä, kutina, kirvely, näppylät, rakkulat tai haavaumat sukuelinten alueella, alavatsakipu ja kuume.
- Mistään oireista ei seksitartuntaa voi päätellä varmasti, vaan diagnoosi perustuu laboratoriotutkimuksiin.

Milloin ja mihin tutkimuksiin sekä hoitoon?

- Tutkimuksiin voi hakeutua omaan terveyskeskukseen, yliopistosairaalan sukupuolitautilin poliklinikalle tai koulu- sekä opiskelijaterveydenhuoltoon.
- Vastaanotolla kysytään tartunta-ajankohdasta sekä tartuntatavasta, myös vakituinen kumppani tutkitaan uusintainfektion ehkäisemiseksi.
- Klamydian, kupan ja tippurin paraneminen kontrolloidaan hoidon jälkeen.
- Hoitamattomina seksitaudit voivat aiheuttaa lapsettomuutta, erilaisia tulehduksia kuten sisäsynnyttimien, virtsaputken ja lisäkivesten tulehdusta, niveltulehdusta ja neurologisia oireita.

<https://kumita.fi/>

KUMIMANIA

Kumimania (suomeksi, på svenska, in English)

Paivi Hoffrén

jamk.fi

Mauste-hankkeen seksuaali- ja lisääntymisterveyden tietovisa

<https://static.jamk.fi/mauste/>

